

Előterjesztés

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete ülésére

Tárgy: Beszámoló az Egységes Szociális Központ 2021. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális intézmény fenntartói feladat-, és hatáskörében eljárva, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/B. § (1) bekezdése b) és d) pontjai szerint: „a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója ellenőrzi az intézmény működésének törvényességét; ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezést figyelembe véve elkészült az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ 2021. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről készült beszámolókat, az előterjesztés mellékleteként betesztem.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy

elfogadja az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ 2021. évi szakmai munkája eredményességének és működése törvényességének ellenőrzéséről készült beszámolókat.

Végrehajtásért felelős:

Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető a határozat közléséért.

Határidő: 15 nap

Orosháza, 2022. május 13.

Dávid Zoltán
polgármester

**Az Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: ESZK)
2021. évi működése törvényességének ellenőrzéséről készült
beszámoló**

I.

1./ A fenntartó és az ESZK (együtt)működése során kialakult szokásos, folyamatos kapcsolattartás alkalmával nyert információk, a folyamatba épített ellenőrző tevékenység:

- a.) Az ESZK folyamatosan gondoskodik arról, hogy a szervezetét és tevékenységét érintő változások a fenntartóval egyeztetetten, naprakészen tükröződjenek az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján megszerkesztett Alapító Okiratban, továbbá gondoskodik arról, hogy a változások a Szervezeti és Működési Szabályzatban (a továbbiakban: SzMSz) és a Működési engedélyben is átvezetésre kerüljenek. A 2021. év folyamán az SzMSz-ben elfogadott változások az alábbiak voltak.
- a./1. Az SzMSz módosítása az 53/2021. (III.09.) polgármesteri határozattal került jóváhagyásra, melyet elsősorban a jogszabályi változásokhoz való igazodás, a szakápolási tevékenység bevezetése indokolt. Az egyes munkakörök, munkarendek kerültek kiegészítésre, módosításra. A vezetői továbbképzés szabályai és a temetési segélyre jogosultak köre került pontosításra.
- b.) Az ESZK szakmai programjainak aktualizálását folyamatosan elvégzi és azokat a szociális szolgáltatásokról szóló 10/2015. (III.30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban:Ö.r.) rendelkezéseinek megfelelően a fenntartóhoz jóváhagyásra beterjeszti.

A Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja részéről a szakmai programok mind tartalmi, mind formai szempontok alapján aláírásukat megelőzően ellenőrzésre, majd ezt követően a fenntartó képviselőjében a polgármester által jóváhagyásra kerültek, melyet az Ö.r. 14. § (1) bekezdésének cb) pontja alapján átruházott hatáskörben gyakorol.

Az ESZK szakmai programjai a következő kötelező elemeket tartalmazzák:

- a szolgáltatás célja, a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek és a tevékenységek leírása;
- a más intézményekkel való együttműködés módja;
- az ellátandó célcsoport megnevezése és jellemzői;
- a feladatellátás során biztosított szolgáltatások, szolgáltatási elemek;
- az ellátás igénybevételének módja;
- a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja;
- az ellátottak érdekvédelmével kapcsolatos információk.

A szakmai programok 2021.év folyamán az ESZK valamennyi telephelyére vonatkozóan felülvizsgálatra kerültek a vonatkozó jogszabályok teljes körű figyelembe vételével.

- c.) 2021. évben az ESZK egyetlen esetben sem küldött intézményvezetői döntést bentlakásos intézménybe történő felvétel kérelmének elutasításáról.
- d.) Az alapellátások és a szakellátások igénybevételi kérelmeinek teljesítésével kapcsolatban nem merültek fel panaszok a fenntartónál.

Az ESZK szabályszerű működésére utal, hogy az ellátottjogi képviselőhöz nem érkezett panaszos bejelentés az ellátásokat érintően, egy esetben éltek a fenntartó felé panasszal a bentlakásos ellátás vonatkozásában, mely kérdésekre megnyugtató válaszokat kapott a hozzátartozó.

A megüresedett férőhelyeket a legrövidebb időn belül betöltötték, mellyel a támogatási lehetőségeket optimálisan kihasználták. Sürgős elhelyezések miatt torlódás nem volt.

Megállapítható, hogy az intézményi jogviszonyok keletkezését és megszűnését a törvényesség jellemezte. A dokumentációhoz használt nyomtatványok jogszerűek.

2./ A fenntartónak az ESZK székhelyén, illetve a telephelyein végzett ellenőrzései

2.1.) Az Orosházi Polgármesteri Hivatal Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés Orosháza Város Önkormányzat felügyelt intézményénél, az ESZK-nél egy esetben végzett ellenőrzést.

A települési önkormányzatok köznevelési, szociális és gyermekétkeztetési feladatai támogatásának elszámolása esetében történt az ellenőrzés, de intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

2.2.) Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoport

Az Ö. r. 14. § (1) bekezdésében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény fenntartói feladatai körében felsorolásra kerül az intézmény alapidokumentumainak – szervezeti és működési szabályzat, szakmai programok, házirend – jóváhagyása. A jóváhagyás előkészítése a beküldött dokumentumok és mellékleteik – az ESZK által használt formanyomtatványok, mint például megállapodás – szakmai szempontból történő áttekintésével történik.

a) Az ESZK törvényes működése szempontjából alapvetőnek tekintett, az intézménybe történő felvétel gyakorlata, az intézményi jogviszonyt keletkeztető megállapodások tartalmi megfelelése, jogszerűsége

A megállapodások jogszerűen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló a 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 94/C. § (3) bekezdése szerinti tartalommal készültek. A megállapodások tartalma már a leendő ellátott vagy hozzátartozója érdeklődése során előre megismerhető, mert a nyomtatvány része a valamennyi telephelyen kifüggesztett szakmai program mellékletének.

Főbb tartalmi elemei: az ellátás kezdetének időpontja és időtartama; az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalma; a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok, amennyiben az ellátás térítési díjfizetési kötelezettséggel jár; a belépési hozzájárulás összege, az azt megfizető személy megjelölése, a belépési hozzájárulás megfizetésére és visszafizetésére vonatkozó szabályok; az igénybe vevő személyazonosító adatai.

Megállapodás nélkül, de a szükséges dokumentációk vezetésével történt az igénybevétel a tanyagondnoki szolgáltatás esetén, a hajléktalanok nappali melegedőjén, éjjeli menedékhelyén, a hajléktalanok átmeneti szállásán, ha az igénybevétel a 30 napot nem haladta meg. A gyakorlat megfelelt az Szt. 94/C. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek.

b) A szociális intézmény/szolgáltatás szakmai programjai

Mint ahogy az 1./b) pontban megállapítást nyert az ESZK következetesen vezeti dokumentációin a jogszabályváltozásokat. A szakmai, módszertani módosulásokat, jó gyakorlatokat szintén beépíti szakmai programjaiba.

Emellett az ESZK messzemenően figyelembe veszi az ellátottak véleményét, javaslatait, kívánságait mindaddig, míg a jogszabályi keretek és a pénzügyi források azokat lehetővé teszik. Az egyes szolgáltatások kötelező tevékenységi elemei mellett olyan, események, foglalkozások kerülnek megszervezésre, mely az ellátottak érdeklődésére, igényeire épül.

A szakmai programokhoz az ellátottak és a hozzátartozók hozzáférhetnek, azokat megismerhetik, mint erre az a) pontban már történt utalás.

c) Az intézmény működésének általános feltételei

A Szt. alapján minden szociális intézménynek/szolgáltatónak rendelkeznie kell alapító okirattal, szervezeti és működési szabályzattal, szakmai programmal, a bentlakásos intézményeknek házirenddel, működési engedéllyel, a dolgozók munkaköri leírásával, a jogszabályokban előírt szabályzatokkal és a szervezeti és működési szabályzatban felsorolt egyéb szabályzatokkal.

A nappali- és alapellátáshoz tartozó szociális szolgáltatások esetén nem kötelező a szakmai program mellékleteként elkészíteni a házirendet. A tanyagondnoki szolgálat és az étkeztetés esetében a szolgáltatás szakmai sajátosságait figyelembe véve nem volt szükséges a házirendek elkészítése, azonban a többi szociális alapellátás esetében megtalálhatóak a házirendek.

Az alapidokumentumok, szabályzatok aktualizálása szükség szerint megtörtént.

A felsorolt dokumentumok folyamatosan rendelkezésre állnak az ESZK székhelyén, és valamennyi őket érintő dokumentumot hozzáférhetővé tették az egyes telephelyeken dolgozók, az ellátottak és hozzátartozóik számára is. A telephelyen tehát azok a dokumentumok találhatók, amelyek az ott nyújtott ellátáshoz kapcsolódnak: a működési engedély alapján készült tanúsítványok, a szakmai program és a házirend.

Az ellátottak és a dolgozók személyi adatait elzártan kezelik.

d) A tárgyi feltételek

Az ESZK telephelyein az épületek alkalmasak az akadálymentes megközelítésre és közlekedésre.

2019. évben a TOP projekt keretében megvalósult az idősök klubjainak felújítása, melynek következtében az akadálymentesítés problémája (küszöb, ajtók szélessége, mozgáskorlátozottak számára készült WC hiánya) megoldódott, illetve az épület energiahatékonyságának javítása is megtörtént nyílászáró-cserével, utólagos hőszigeteléssel. Az intézményi költségvetés terhére új bútorok is beszerzésre kerültek.

A korszerűsítés után a súlyosan mozgáskorlátozott személyek számára könnyebben hozzáférhető lett valamennyi idősök klubja, melyek lehetőséget nyújtanak a közösségi együttlétre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tállására és elfogyasztására, rosszullet esetén a pihenés lehetőségére.

Összességében elmondható, hogy a korszerűsítésnek, felújításnak köszönhetően javult az ellátás minősége.

A bentlakásos intézményekben az ellátottak szabadidős programjaihoz sajtótermékek, könyvek, kártya- és társasjátékok, tömegkommunikációs eszközök állnak rendelkezésre. Az Ezüst Fenyő Idősök Otthona megfelel a mai kor követelményeinek, ugyanakkor a Platán Idősök Otthona és Idősök Klubja bentlakásos egységének helyett adó „A” épület korszerűsítését, dologi feltételeinek javítását vagy új épülettel történő kiváltását célzó források felkutatása még mindig időszerű.

A házi segítségnyújtásban dolgozók számára biztosított a szolgálati kerékpár, védőeszköz, munka- és védőruhákat, vérnyomásmérő és vércukorszint-mérő.

Az intézményekben szolgálatot teljesítők számára a munka- és védőruha biztosított.

A tanyagondnoki szolgálat gépkocsiparkjában két gépjármű (MITSUBISHI L200, Skoda Yeti), és egy kisbusz (Ford Tourneo Custom) segíti a tanyagondnokok munkáját.

e) A személyi feltételek

A képesítésre vonatkozó általános személyi feltételek jogszabály szerint akkor teljesülnek, ha az ellátottakkal közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek legalább 50 %-a szakképzett az alapszolgáltatásban (kivéve: nappali ellátás), és legalább 80 %-a szakképzett a nappali és a bentlakásos intézményi ellátásban.

2021. január 1-jén az ESZK engedélyezett létszámkerete 199,5 fő volt, melyből 142,5 fő szakmai és 57 fő intézmény-üzemeltetési létszám.

A közalkalmazottak munkáját támogatták:

- iskolai közösségi munkát végző diákok,
- a nyári diákmunkások,
- az ellátottak önkéntes „ház körüli” tevékenységükkel,
- tanulószervződés alapján gyakorlatot teljesítő diákok,
- duális képzés alapján munkát végző személy.

f) Általános szakmai feltételek, valamint a gondozási tervek hatékonysága, eredményessége, összhangban az intézményben folyó ápolási-gondozási munkával

A szociális ellátásban általános szakmai feladat, hogy egyéni gondozási tervet kell készíteni a szakosított intézményi ellátásokban az ellátottak személyére szabottan. A gondozási terveket szükség szerint, vagy jogszabályban foglalt rendszerességgel felül kell vizsgálni és az egyén szükségleteihez kell igazítani. A belső ellenőrzési helyszíni vizsgálatok során ezekben szabályszerűség mutatkozott.

Az ápolási-gondozási munka hatékonyságát bemutató iratok fellelhetők az ellátotti dokumentációban (mentálhigiénés dokumentáció, ápolási dokumentáció). Azok vezetése megfelelő, naprakész állapotú.

Az ellátotti jogok érvényre jutása érdekében az ellátottjogi képviselő neve, elérhetősége, ügyfélfogadási rendje valamennyi tagintézményben jól látható helyen kifüggesztésre került.

A bentlakást nyújtó idősök otthonaiban stabil az intézményi orvos személye, aki rendszeresen tartja a heti viziteket. Az intézményi orvosi szolgáltatás biztosítása történhet az ellátottak részéről választott háziorvossal is, de ritkán élnek ezzel a lehetőséggel.

Az egészségügyi szakellátást igénylő megbetegedett ellátottakat rendszeresen az ESZK gépkocsija szállítja a rendelőbe, gondozó kíséretében. A kötelező gyógyszerkészlet meglétéről az ESZK gondoskodott.

Az intézmény biztosította fodrász, borbély szolgáltatás igénybevételének lehetőségét.

g) Az intézmény szerepe a helyi szociális ellátórendszerben, valamint az ellátotti szükségletek alakulásának ismert tendenciái:

A városban 2021. évben is változatlanul az ESZK volt a vezető intézmény a személyes szociális gondoskodás területén az alapellátásban és egyedüli szerepvállaló a tartós bentlakást nyújtó szociális ellátásban. Az ellátotti szükségletek alakulása a korábbi évekhez hasonló értékeket mutat.

Az ellátotti létszámok az alábbiak szerint alakultak:

Az alapellátásban a négy idős klubjában 2021. évben összesen **110 fő** idős személy vett igénybe nappali ellátást, közülük **24 fő** demens. A demensek kötelező jelleggel, az átlagos szükségletű klubtagok általában étkezésben is részesültek, igény szerint.

A fogyatékos személyek nappali intézményében 2021. december 31-én az ellátotti létszám **36 fő** volt.

Házi segítségnyújtást **122 fő** vette igénybe.

A szociális étkeztetésben **216 fő** részesült. Szükség szerint diétás ételeket is biztosítottak szakorvosi javaslatra.

Az ESZK idősök otthonai teljes kapacitás-kihasználtsággal működtek: **a 150 és 74 férőhelyen.**

A hajléktalan ellátás igénybevétele – egész év viszonylatában – szezonális jellegű volt. A 2021. december 31-ei állapot szerint a nappali melegedőt **21 fő** látogatta, az éjjeli menedékhelyen **25 fő** volt, a hajléktalanok átmeneti szállását **11 fő** vette igénybe. Eredményes RSZTOP pályázat alapján munkanapokon napi 35 fő részére meleg étel biztosított.

A társadalomba történő visszailleszkedést kísérelte meg az intézmény egyes hajléktalanok esetében munkahely felkutatással, képzéssel, átképzéssel kapcsolatos információk nyújtásával.

A Kisharang Bölcsődében **65 fő** gyermek részesült gondozásban 2021. december 31-én. 2021. évben összesen **128 fő** gyermeket írtak be az intézménybe.

A Bóbita Bölcsőde esetében **21 fő** gyermek részesült gondozásban 2021. december 31-én. 2021. évben összesen **41 fő** gyermeket írtak be az intézménybe.

II.

Hatóságok és szakmai szervezetek ellenőrzési tapasztalatai

Jogsabályok határozzák meg azoknak az ellenőrzéseknek az elvégzését a feladatkörükben és hatáskörükben érintett hatóságok, szakmai szervezetek számára, amelyek biztosítják az egészséges, kulturált lakhatás és munkavégzés biztonságának, a szakmai munka minőségi színvonalának megőrzését a szociális intézményekben és a szociális szolgáltatások nyújtása során.

A fenntartói ellenőrzésen túli kitekintés – a szakhatóságok megállapításainak összefoglalása rendkívül hasznos abból a szempontból, hogy átláthatóak legyenek mindazok a feladatok, amelyek időbeni megoldására az önkormányzati szociális intézményrendszer biztonságos, működőképes és versenyképes fenntartása érdekében törekedni kell.

1./ A Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály által végzett ellenőrzés

Az ESZK Központi konyháján a kiszállításra kerülő egyedi ételhordó szállítás, tárolás, mosogatás felülvizsgálat ellenőrzése történt. Megállapításra került, hogy a HACCP nem tartalmazza az egyedi ételhordó-beérkezés-mosogatás, tárolás, felülvizsgálat, töltés folyamatábráját, veszélyelemzését, felülvizsgálati-dokumentációs intézkedéseit. Oktatás nem történt.

Az észrevétellel kapcsolatos intézkedés megtörtént, az élelmezésvezető részéről elkészítésre került az egyedi ételhordók mosogató helyiségének HACCP kézikönyve, mely tartalmazza a lépések veszélyelemzését, folyamatábrát és a szükséges dokumentációkat. Az érintett dolgozók oktatása is megtörtént.

2./ A Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális, Gyámügyi és Oktatási Osztály által végzett ellenőrzés

A hatósági ellenőrzés az ESZK Kisharang Bölcsőde és Bóbita Bölcsőde intézményeire terjedt ki abban a vonatkozásban, hogy a szolgáltatás a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működik-e.

- Megállapításra került, hogy a Törzskönyv nem tartalmazza pontosan a kötelező jogszabályi elemeket. A bölcsődevezetők a javaslat alapján a nyilvántartást a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 139. § (1), (1a), (1d) bekezdéseiben meghatározottak szerint vezetik.
- Észrevételezésre került, hogy a továbbképzési terv a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szerint rendelkezésre áll, azonban nem tartalmazza a helyettesítő személy megnevezését. A javaslatnak megfelelően a továbbképzési terv kiegészítésre került a helyettesítést végző munkatársak megjelölésével.

3./ A Békés Megyei Rendőr-Főkapitányság által végzett ellenőrzések

3.1. Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában irat-, és egyéb tájékoztató kérésével megvalósuló kábítószer-rendészeti ellenőrzésre került sor. Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

3.2. A Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „A” épület vonatkozásában szintén irat-, és egyéb tájékoztató kérésével megvalósuló kábítószer-rendészeti ellenőrzésre került sor. Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

4./ Az Állami Számvevőszék által végzett ellenőrzés

Az ellenőrzés tárgya az önkormányzati intézmények ellenőrzése, az önkormányzati és társulás irányítása alá tartozó intézmények integritásának monitoring típusú ellenőrzése. Az ellenőrző szerv megállapította, hogy az intézményvezető nem készített olyan belső szabályozást, eljárásrendet, mely előírja, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok tapasztalatait évente át kell tekinteni.

Az Állami Számvevőszék részére megküldésre került az ESZK erre vonatkozó szabályzata.

5./ A Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály által végzett ellenőrzés

Az ellenőrzés során az Ezüst Fenyő Idősek Otthona intézményében az egészségügyi kártevők elleni védekezést vizsgálták. Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

6./ A Békés Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi, és Munkavédelmi Főosztály Munkaügyi és Munkavédelmi Osztály ellenőrzése

A foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés az ESZK intézményére terjedt ki, azonban intézkedést igénylő megállapítás nem történt.